

M Lääne-Eesti saarestiku biosfääri kaitseala

p õ h i m ä ä r u s

24. 10. 1994/384 (RT I 1994, 73, 1286)

I. Üldsätted

1. Lääne-Eesti saarestiku biosfääri kaitseala (edaspidi — biosfääri kaitseala) kui teaduslik programmiala on moodustatud ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsiooni (UNESCO) rahvusvahelise programmi „Inimene ja biosfäär” alusel Eesti NSV Valitsuse 27. detsembri 1989. a. määrusega nr. 426 (ENSV Teataja 1990, 2, 31).

2. Biosfääri kaitseala ülesandeks on looduskomplekside säilitamine, orienteerudes säästvate ja alalhoidlikule looduskasutusele ning tuginedes teadusuuringutele ja uuendustele looduskaitse, keskkonnaseire, regionaalplaneerimise ning koolituse ja väljaõppe valdkonnas.

3. Biosfääri kaitseala tegevuses arvestatakse kohalike elanike huve.

4. Biosfääri kaitseala pindala on 1 560 078 ha, mille hulka kuulub 403 778 ha maismaad Läänemaal Vormsi saarel, Hiiumaal ja Saaremaal ning 1 156 300 ha neid maismaa-alasid ümbritsevat mereakvatooriumi.

5. Biosfääri kaitseala jaguneb kolmeks piirkonnaks, mis asuvad Saaremaal, Hiiumaal ja Vormsi saarel. Piirkondade tööd korraldavad biosfääri kaitseala piirkondlikud keskused koostöös riigivalitsemisasutuste ning valla- ja linnavalitsustega.

II. Biosfääri kaitseala keskuste ülesanded

6. Lähtudes käesoleva põhimääruse punktist 2 täidavad biosfääri kaitseala piirkondlikud keskused oma piirkonnas järgmisi ülesandeid:

- 1) osalevad Lääne-Eesti saarestiku looduse ja loodusvarade kaitse korraldamise kavade väljatöötamises;
- 2) korraldavad biosfääri kaitseala tuumalade ja loodusobjektide kaitset;
- 3) töötavad välja keskkonnaseire programmi ja koordineerivad selle realiseerimist;
- 4) osalevad regionaalplaneerimises;
- 5) arendavad loodusharidust;
- 6) levitavad looduskaitse- ja keskkonnakaitsealast teavet;
- 7) reguleerivad turismi, lähtudes looduse taluvuspiiridest;

8) kaasavad kohalikke elanikke biosfääri kaitseala ülesannete täitmisele;

9) propageerivad traditsioonilisi majandamisvorme, töötavad välja saarte eripära ning taluvuspiire arvestavaid looduskasutuse ja -kaitse normatiive ning esitavad pädevatele asutustele ettepanekuid nende rakendamise kohta.

III. Teadustöö korraldus

7. Biosfääri kaitseala tegutseb rahvusvahelise programmi „Inimene ja biosfäär” raames, millest lähtudes arendatakse välja vasta-va teadusinfo kogumise ja säilitamise kord.

8. Teaduslike ülesannete lahendamiseks võib biosfääri kaitseala piirkondlike keskuste juurde moodustada ajutisi töögrupe ja/või nõukogusid ning kasutada väljatöötatud projektide realiseerimiseks rahvusvaheliste organisatsioonide poolt antavat tehnilist ja finantsabi.

9. Biosfääri kaitseala teadustöö plaani esitab Keskkonnaministeeriumile kinnitamiseks kaitseala programmijuht (edaspidi — programmijuht) vastavalt keskuste direktorite ettepanekutele.

IV. Biosfääri kaitseala kaitse korraldamine

10. Biosfääri kaitseala koosneb:

1) tuumaladest, mis on piirkonnale iseloomulikud ja unikaalsed alad, mida hoitakse võimalikult muutumatus seisundis. Tuumaladel võib olla erineva kaitsekorraldusega piirkondi: loodusreservaate, sihtkaitse- või piiranguvööndeid;

2) puhveraladest, mis ümbritsevad tuumalasid või külgnevad nendega. Puhveraladel võib olla sihtkaitse- või piiranguvööndeid;

3) üldvööndist, mis on väljaspool tuum- ja puhveralasid asuv kaitseala üldksutatav osa.

11. Biosfääri kaitseala piirkondlikud keskused koostavad koos vastavate maavalitsustega biosfääri kaitseala tsoneerimiskava ja kaitse-eeskirja, mille kinnitab Vabariigi Valitsus.

12. Biosfääri kaitseala tsoneerimiskavas määratakse tuum- ja puhveralade ning üldvööndi piirid, samuti seire- ja teadusuuringute kohad.

13. Biosfääri kaitseala funktsioneerimise tagavad piirkondlikud keskused koostöös programmijuhi, Keskkonnaministeeriumi ja vastavate maavalitsustega.

14. Kaitse-eeskirjade täitmiseks ning avaliku korra tagamiseks biosfääri kaitsealal teevad piirkondlikud keskused koostööd looduskaitse järelevalveorganite ja kohaliku politseiga.

V. Biosfääri kaitseala juhtimine ja finantseerimine

15. Biosfääri kaitseala administratsioon koosneb kolmest juriidilise isiku õiguses olevast piirkondlikust keskusest, mis asuvad Saaremaal, Hiiumaal ja Läänemaal. Piirkondlikke keskusi juhivad direktorid, keda võtab tööle keskkonnaminister. Keskuste tööd koordineerib programmijuht.

16. Biosfääri kaitseala administratsiooni nõuandvaks organiks on biosfääri kaitseala nõukogu, mille koosseisu kinnitab keskkonnaminister. Nõukogu liikmeteks on: programmijuht, kolme piirkondliku keskuse direktorid, Hiiuma, Läänemaa ja Saare maakorralduse esindajad, Keskkonnaministeeriumi ning Kultuuri- ja Haridusministeeriumi, teadusasutuste, valla- ja linnavalitsuste ning asjaomaste organisatsioonide esindajad.

17. Biosfääri kaitseala nõukogu nõustab ka Keskkonnaministeeriumi biosfääri kaitseala arendamise, järelevalve ja tegevusplaanide finantseerimise küsimustes.

18. Biosfääri kaitseala administratsiooni juurde võib vajaduse korral moodustada töörühmi või komisjone.

19. Biosfääri kaitseala tegevust koordineerib programmijuht, kelle võtab tööle keskkonnaminister.

Programmijuht:

1) on Keskkonnaministeeriumi esindaja UNESCO programmis „Inimene ja biosfäär”;

2) vahendab Keskkonnaministeeriumi ja piirkondlikke keskusi organisatsioonilistes küsimustes;

3) koordineerib piirkondlike keskuste tegevusplaanide koostamist ja finantseerimist;

4) korraldab biosfääri kaitseala kui terviku funktsioneerimist;

5) esindab biosfääri kaitseala nii riigisiselisel kui rahvusvahelisel tasandil;

6) kontrollib, kuidas piirkondlikud keskused täidavad neile pandud ülesandeid;

7) nõustab keskkonnaministrit piirkondlike keskuste direktorite töölevõtmise ja töölt vabastamise küsimustes.

20. Biosfääri kaitseala piirkondliku keskuse direktor:

1) korraldab keskuse rahaliste vahendite kasutamist vastavalt eelarvele;

2) võtab tööle ja vabastab töölt piirkondliku keskuse töötajaid, täidab tööandja kohustusi, kinnitab töösisekorra eeskirjad ja töötajate ametijuhendid;

3) moodustab vajaduse korral piirkondliku keskuse juurde ajutisi töögrupe ja komisjone;

4) esindab biosfääri kaitseala piirkondlikku keskust nii kodu- kui välismaal;

5) korraldab biosfääri kaitseala põhiülesannete täitmist oma piirkonnas;

6) esitab programmijuhile aruandeid;

7) kasutab säästlikult piirkondliku keskuse vara;

8) programmijuhi või Keskkonnaministeeriumi volitusel esindab biosfääri kaitseala nii kodu- kui välismaal.

21. Biosfääri kaitseala tegevust finantseeritakse riigieelarvest ning sihteraldistest ja muudest vahenditest.

22. Biosfääri kaitseala tegevust kontrollib Keskkonnaministeerium. Siserevisjoni tegemist korraldavad piirkondlike keskuste direktorid ja programmijuht. Biosfääri kaitseala on aruandekohustuslik Keskkonnaministeeriumi ees.

23. Biosfääri kaitseala reorganiseerib või likvideerib Vabariigi Valitsus keskkonnaministri ettepanekul.

**M Loodusobjekti kaitse alla võtmise korra
ning II kategooria kaitsealuste taime-, seene- ja
loomaliikide ning kivististe nimekirjade
kinnitamine**

15. 12. 1994/462 (RT I 1994, 93, 1610)

(Väljavõte)

Vastavalt kaitstavate loodusobjektide seaduse (RT I 1994, 46, 773) paragrahvi 5 lõigetele 2, 3 ja 5, paragrahvi 21 lõigetele 4 ja 6, paragrahvi 22 lõigetele 1 ja 5 ning paragrahvi 23 lõigetele 1 ja 5 Vabariigi Valitsus määrab:

1. Kinnitada:

1) „Loodusobjekti kaitse alla võtmise kord” (juurde lisatud);

2) II kategooria kaitsealuste taime-, seene- ja loomaliikide ning kivististe nimekirjad (juurde lisatud).

Nimekirju ei tooda.

2. Välja jäetud.

Loodusobjekti kaitse alla võtmise kord

1. Looduskaitsealad, maastikukaitsealad, II kategooria taime-, seene- ja loomaliigid, kivistised ning mineraalid võtab kaitse alla Vabariigi Valitsus keskkonnaministri ettepanekul.

2. Looduse üksikobjektid, samuti III kategooria taime-, seene- ja loomaliigid, kivistised ning mineraalid võtab kaitse alla keskkonnaminister.